

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndc/4/2018
Identifikačné číslo spisu:	9018200044
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9018200044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky JUDr. Q. Q., bývajúcej v D., D. 2, zastúpenej JUDr. Zuzanou Lohnertovou, bývajúcou v Bratislave, Banícka 2, proti odporcovi prof. MUDr. S. Q., CSc., bývajúcemu v D., D. 2, zastúpenému JUDr. Borisom Chovancom, advokátom so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 41, o určenie výživného na plnoleté dieťa, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1 P/225/2007, o návrhu na prikázanie sporu inému súdu, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľky na prikázanie sporu vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1P/225/2007 Okresnému súdu Rožňava, Okresnému súdu Stará Ľubovňa, Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom, Okresnému súdu Svidník n e y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) listom z 13. apríla 2018 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu navrhovateľky z 5. júna 2017 na prikázanie sporu Okresnému súdu Rožňava, alternatívne Okresnému súdu Stará Ľubovňa, Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom, Okresnému súdu Svidník z dôvodu vhodnosti. Navrhovateľka návrh odôvodnila najmä stratou dôvery ku konajúcemu súdu. Uviedla, že odporca je zjavne prepojený so sudcami súdu prvej inštancie vzhľadom na smutne známu minulosť odporcu vedeného v registračných protokoloch zväzkov Štátnej bezpečnosti vedených v Bratislave. Žalobkyňa poukázala na to, že v predmetnej veci došlo k manipulácii so spisom v dôsledku ktorej sa možno domnievať, že došlo k porušeniu Zákona na ochranu osobných údajov sprístupnením spisu osobám, ktoré nie sú oprávnené so spisom nakladať. Ďalej uviedla, že odporca sa momentálne zdržiava v Nitre, Kyneku a v obvode Okresného súdu Bratislava I má len fiktívne bydlisko. Na základe uvedeného navrhla, aby súd prikázal spor Okresnému súdu Rožňava, alternatívne Okresnému súdu Stará Ľubovňa, Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom, Okresnému súdu Svidník. Návrh odôvodnila najmä vznikom pochybností o nezáujatosti príslušného súdu, ako aj tým, že niekoľkí sudcovia boli vylúčení z prejednávania veci. Navrhovateľka z uvedených dôvodov mala za to, že prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti by bolo vhodnou voľbou. Svoj právny názor opierala o judikatúru NS SR 7 Ndc 14/2012, NS SR 2 Ndc 18/2010.

2. Odporca sa k návrhu na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti nevyjadril.

3. Najvyšší súd v zmysle § 39 ods. 3 C. s. p. preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

4. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p. na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

5. Predpokladom prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prielom zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvenej v ustanovení § 36 ods. 2 veta za bodkočiarkou C. s. p.). Prejednávanie a rozhodovanie sporov súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž na to povolaný súd prikázal spor inému súdu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., hoci by tu pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve so zreteľom ku charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie sporu inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov strán sporu, pričom na pomery strany sporu, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na druhú stranu sporu. Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre delegáciu potom samozrejme má i stanovisko ostatných strán sporu.

7. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto spore nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že ktorýkoľvek iný súd (než Okresný súd Bratislava I, na ktorom konanie začalo) spor prejedná hospodárnejšie, rýchlejšie, prípadne po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie. Okolnosťou odôvodňujúcou prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti bez ďalšieho nie je (nemôže byť) domnienka strany, že jej súd nie je priaznivo naklonený. Rovnako nemožno za takéto okolnosti považovať ani nespokojnosť strany s rozhodovaním súdu, či postupom sudcu. Navrhovateľkou uplatnené tvrdenia, týkajúce sa nespokojnosti s postupom súdu by boli relevantnými len v prípade, ak by išlo o opravný, či mimoriadny opravný prostriedok. Hospodárnosť konania a jeho rýchlosť, ktorá sa má v prípade nevyhnutnosti zabezpečiť prikázaním sporu inému súdu, však vo svojej podstate (ako jeden zo základných princípov civilného sporu zakotvený v Čl. 17 C. s. p.) nespočíva v len domnelej nespravodlivosti (hoc aj sa strane javí príslušná domnienka opodstatnenou). Ani prípadná zmena bydliska odporcu nie je dôvodom na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, pretože pre určenie miestnej príslušnosti súdu bol rozhodujúci stav v čase začatia konania a miestna príslušnosť trvá až do skončenia sporu, a to aj vtedy, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti zmenili (zásada perpetuatio fori upravená § 11 ods. 1 O. s. p. ako zákonom účinným v čase začatia konania - v súčasnosti § 36 ods. 2 C. s. p.).

8. K námietkam navrhovateľky voči sudcom súdu prvej inštancie je potrebné podotknúť, že navrhovateľkou tvrdená zaujatosť zákonného sudcu, nie je dôvodom na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti. Dôvodom na prikázanie sporu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 C. s. p., by mohla byť len za predpokladu vylúčenia všetkých sudcov súdu majúceho inak vec prejednať a rozhodnúť.

9. Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že nemožno predpokladať, že miestne nepríslušné súdy zabezpečia hospodárnejšie, rýchlejšie a po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu. V danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhovel.

9. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.